

Motion till riksdagen 2012/13:N377

av **Mattias Jonsson m.fl. (S)**

Näringspolitik i Västsverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förutsättningarna för ett livskraftigt näringsliv i Västsverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Västsverige som tillväxtregion.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fordonsindustrin i Västsverige som en motor för tillväxten i Sverige.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att investera i förstoring av arbetsmarknadsregionerna i Västsverige.¹
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om småföretagen i Västsverige.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om energiomställning för att skapa nya gröna jobb i Västsverige.

¹ Yrkande 4 hänvisat till TU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Samtidigt som många företag uppger att de har rekryteringsproblem har vi en arbetslöshet som biter sig fast på höga nivåer. Det tyder på brister i Sveriges omställningsförmåga, vilket är allvarligt. I en allt skarpare global konkurrens är den viktigaste konkurrensfördelen att lära nytt och ställa om snabbare än konkurrenterna.

Omställningen av svensk ekonomi är därför i betydande utsträckning en fråga om kunskap och utbildning. I den nya, globaliserade ekonomin måste var och en ges förutsättningar att under hela yrkeslivet bygga på och anpassa sin kompetens efter en snabbt föränderlig arbetsmarknad.

Arbetslivet ställer allt större krav på människors förmåga till flexibilitet. Allt fler kommer att vilja och behöva byta jobb och yrkesinriktning under sitt yrkesverksamma liv. Denna omställning förutsätter trygghet. Förbättrade försäkringar vid arbetslöshet och sjukdom är därför centrala delar i vår politik för ökad omställningsförmåga.

Det ska vara lätt att växla mellan anställning och företagande, och även i detta avseende är trygghet centralt. Den trygghet som anställda har vid sjukdom, föräldraskap eller arbetslöshet bör i större utsträckning gälla även företagare. Företagande måste också på olika sätt bli en mer naturlig väg in på arbetsmarknaden efter arbetslöshet.

Sätt jobben i Västsverige först

Arbetslösheten i Västsverige ligger på en oacceptabelt hög nivå. Det gäller särskilt ungdomsarbetslösheten och långtidsarbetslösheten. Mycket behöver därför göras för att förbättra förutsättningarna för det västsvenska näringslivet.

Västsverige är landets industriella centrum och blandar på ett mycket dynamiskt sätt tung verkstadsindustri, medicinteknisk industri, läkemedelsindustri, it-industri, textil- och konfektionsindustri, livsmedelsindustri, trä- och möbelindustri, skogsindustri samt jord- och skogsbruk och turism. Alla är branscher som kan vara en viktig del i skapandet av nya jobb.

Ett flertal kända universitet och högskolor finns inom regionen, som Göteborgs universitet, Chalmers tekniska högskola, Karlstads universitet och högskolorna i Borås, Skövde och Halmstad. Vid dessa högskolor finns både traditionella och unika utbildningar i en mängd områden. Ett exempel är företagskluster som The Paper Province som tillsammans med Karlstads universitet framgångsrikt har arbetat för teknikutveckling och nya jobb inom pappers- och massaindustri.

Västsveriges positiva utveckling beror i hög grad på utvecklingskraften hos näringslivet som verkar i skarp konkurrens på den nationella och internationella marknaden. Specifikt för näringslivet i Västsverige är hög specialisering och starka nätverk inom nationellt betydelsefulla branscher.

Fel! Okänt namn på

Det är viktigt att stärka villkoren för både befintligt näringsliv och nyskapande och nyföretagande. Västsverige behöver ett näringsliv med utvecklingskraft, nyskapande och förmåga att ta fram nya produkter och tjänster som kan konkurrera på en global marknad. En högt utvecklad samverkan mellan forskning, näringsliv och samhälle behövs för att stärka innovationer och kluster. Ett positivt klimat för entreprenörskap, nyföretagande och småföretagande är viktigt för att få fler företag och fler arbetstillfällen. Samtidigt måste en hållbar utveckling vara grunden för näringslivet, där resurshushållning, miljöteknik och miljöanpassning av produkter och tjänster står i förgrunden, såsom biomedicinsk utveckling.

Den för Sverige så viktiga verkstadsindustrin har stor betydelse som industriell tillväxtmotor. Industriell produktion har stor potential att generera tillväxt, arbetstillfällen och lönsamhet. Verkstadsföretag står fortfarande för en mycket stor del av Sveriges varuexport. Andra viktiga framgångsfaktorer är investeringar i forskning och utbildning, regionala utvecklingscentra och en ökad samverkan mellan högskolor, näringsliv, regioner och kommuner.

Problem med riskkapitalförsörjning drabbar främst mindre företag, särskilt nystartsföretagare som kan ha stora svårigheter att ställa ekonomiska säkerheter och överbrygga perioder med dålig likviditet. Därför behövs det en statlig riskkapitalfond med särskilt fokus på innovativa små och medelstora företag. Införandet av ett riskkapitalavdrag för personer som investerar i ett nystartat bolag skulle vara ett viktigt instrument för att kunna åstadkomma riskkapital till mindre företag. Riskkapital tillsammans med ökat exportstöd skulle undanröja hinder för tillväxt i västsvenska företag.

Fordonsindustrin i Västsverige är en motor för tillväxten i Sverige

Västsverige är helt dominerande i landet när det gäller fordonsindustrin, med Göteborg, Trollhättan/Uddevalla och Skövde som centra. Huvudorterna har också starka kopplingar till högskolorna för forskning och utveckling inom fordonsindustrin.

Det tillverkas hundratusentals fordon per år i Sverige, varav merparten går på export. Fordonsindustrin är vårt lands största exportnäring och står för en betydande del av varuexporten. Fordonstillverkarna och deras underleverantörer har cirka 110 000 anställda.

Fordonsindustrin investerar flera miljarder kronor per år i forskning och utveckling i Sverige, vilket är en stor del av industrins totala forsknings- och utvecklingskostnader. Sverige är världsledande inom ett antal forskningsområden: säkerhet, drivlineteknik och telematik. Därmed spelar fordonsindustrin, genom sin storlek, sitt gedigna kunnande och den komplexa kedjan av produktutveckling, underleverantörer och slutleverantörer en central roll för Sveriges tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft.

För att stärka konkurrenskraften och utvecklingsarbetet inom industri och andra näringslivsgrenar behövs en fortsatt ambition att bygga upp regionala utvecklingscentra. Det finns idag flera framgångsrika centra där företag, hög-

Fel! Okänt namn på

skolor, regioner och kommuner arbetar tillsammans för att skapa förutsättningar för företags- och produktutveckling. Innovatum i Trollhättan och Lindholmen i Göteborg är exempel som har och har haft en stor betydelse för utvecklingsarbetet inom fordonsindustrin. Genom att verka i utvecklingscentra ges det lokala och regionala näringslivet större förutsättningar till samarbete och produktutveckling.

Investera i infrastruktur

Vid sidan av offentlig service är tillgången till väl fungerande kommunikationer en grundläggande förutsättning för ett livskraftigt näringsliv i Västsverige.

Den gröna omställningen av Sverige skapar möjligheter. Investeringar i vägar, järnvägar, välfungerande kollektivtrafik och it-infrastruktur behövs i detta arbete. Tillgång till bredband och andra telekommunikationer blir en allt viktigare förutsättning för att företag och arbetstillfällen ska kunna finnas även utanför stora befolkningscentra.

En infrastruktur med hög kvalitet vad gäller hastighet och kapacitet bör byggas upp i Västsverige för att ge förutsättningar att utnyttja it som drivkraft för regional utveckling och konkurrenskraft. Nya kreativa näringar är direkt beroende av en väl utbyggd it-infrastruktur.

Genom att investera i infrastrukturen och kommunikationerna så att kundunderlag och arbetsmarknad vidgas i en så kallad regionförstoring öppnas också nya möjligheter för människor i mindre orter. I Västsverige finns en stor potential för regionförstoring framför allt genom en utbyggnad av järnvägssystemet.

Genom att bygga ut kommunikationer skapas också förutsättningar för landsbygden i regionen att utvecklas och leva vidare genom ökade möjligheter till pendling till tätorterna. På så vis stärks tillväxten i hela regionen. Vidgade arbetsmarknader gör det också lättare för arbetsgivare att rekrytera arbetskraft med rätt kompetens, vilket ökar regionens konkurrenskraft gentemot omvärlden.

Investera i Produktion i Väst – för framtidens jobb

Våren 2004 skapades Sveriges mest kraftfulla forsknings-, utvecklings- och utbildningsplattform för industriell produktion. Nätverket kallas Produktion i Väst och är ett nära samarbete mellan Chalmers tekniska högskola, Ingenjörshögskolan i Jönköping, Högskolan i Halmstad, Högskolan i Skövde och Högskolan i Trollhättan/Uddevalla. Syftet med Produktion i Väst är att åstadkomma en omfattande och långsiktig utveckling av forskning, utbildning och innovation inom det produktionstekniska området. Högt utvecklad produktion skapar möjlighet för tjänsteproduktion för grön omställning, innovationer och nya kreativa branscher.

Genom samordning och profilering av forsknings- och utbildningsverksamheterna mellan de samarbetande högskolorna, kan de samlade resurserna användas betydligt effektivare. Befintliga band mellan industri och akademi stärks ytterligare och samarbetet spänner över hela västra Sverige.

Produktion i Väst kommer även att realisera Vinnovas sedan länge uttalade önskemål om forskningsinsatser, kompetensutveckling, kunskapspridning och samverkan vid större och medelstora högskolor, institut och lokala utvecklingscentra. Insatserna krävs för att skapa internationell konkurrenskraft hos våra små och medelstora företag. Industriell produktion har stor potential att generera tillväxt, arbetstillfällen och lönsamhet. Trots de senaste årens stora satsningar på telekom, it, läkemedel, medicinsk teknik och bioteknik står våra verkstadsföretag fortfarande för cirka hälften av Sveriges varuexport. Dessutom krävs en omfattande produktionsteknisk utveckling om exempelvis landvinningarna inom materialtekniken ska lämna laboratoriestadiet och kunna kommersialiseras.

Små företag ger framtidens jobb i Västsverige

Framtidens jobb kommer i hög grad att skapas av nya och växande företag, ofta i helt nya branscher. Grön teknik och kreativa branscher är bara två exempel på verksamhet högt på förädlingskedjan som kan bli nästa svenska exportsuccé.

Men för att realisera livsdrömmar krävs medel. Därför måste tillgången på riskkapital förbättras och exporten främjas. För att Sverige ska kunna stanna i toppen måste företagen få ökade förutsättningar för att växa och för att kunna anställa fler människor. Med ett gynnsamt företagsklimat finns också möjligheterna att starta fler företag.

Forskning och utveckling riktade till de små och medelstora företagen behöver stärkas. Vi vill att småföretagare i så stor utsträckning som möjligt ska omfattas av samma trygghet som anställda vid exempelvis sjukdom och föräldraskap. Det ska finnas rättvisa och rimliga förutsättningar för att starta och driva företag. Vi vill skapa ett företagsklimat som är pålitligt i såväl hög- som lågkonjunktur.

Investeringar i företagskuvöser och teknologiparker måste göras för att utveckla och underlätta start och tillväxt av kunskapsbaserade företag. Innovatum i Trollhättan och Lindholmen i Göteborg har haft stor betydelse för utvecklingsarbetet inom fordonsindustrin. Även exempelvis Gothia Science Park i Skövde erbjuder tillsammans med högskolan en kreativ miljö för utveckling för lokala företagare. Regeringen bör därför prioritera det statliga stödet till investeringar till företagskuvöser och teknologiparker.

Energiomställning skapar nya gröna jobb i Västsverige

Energieffektivitet, grön elproduktion och teknikutveckling gör Sverige rikare och grönare. Den gröna omställningen innebär också stora utvecklingsmöjligheter.

Fel! Okänt namn på

heter för Västsverige. Övergången till förnybara lösningar rymmer en enorm potential – i tillväxt, arbetstillfällen och ett hållbart samhälle. Sverige har alla möjligheter att bli världsledande på innovativ grön teknik. Satsningar på miljö och en fortsatt hög konkurrenskraft ger ekonomisk tillväxt. Hållbar utveckling är en drivkraft för förnyelse, tillväxt och sysselsättning.

Visionen är att den svenska energiförsörjningen ska baseras på förnybar energi. Investeringar i förnybar energi kommer att vara en stor möjlighet för västsvenska företag att ge nya jobb och nya intäkter. Regeringens passiva politik exporterar ansvaret för klimatförändringarna utomlands.

Produktionen av förnybar energi är också en av Västsveriges styrkor. För att ytterligare stärka de förnybara energislagens konkurrenskraft måste investeringarna i vindkraft och biobränslen i olika former öka. Vi vill även att en allt större del av vår energi ska komma från det svenska jord- och skogsbruket. Det skulle ge Västsveriges gles- och landsbygdsområden stora tillväxtmöjligheter.

Vindkraften är en viktig del av framtidens energiförsörjning. Den västsvenska geografin passar utmärkt för att intensifiera arbetet med att bygga ut vindkraften. Skapande av ett vindkraftscentrum, med syftet att få igång vindkraftsproduktionen i regionen, skulle bidra till energiomställningen och skapa nya jobb. Det är också fundamentalt viktigt att stärka den kommunala planeringen för vindkraft och också underlätta tillståndsprövningen.

Gröna jobb med grön teknik

Framtidens näringar är starkt knutna till det gröna folkhemmet. Den ekologiskt hållbara utvecklingen blir bara verklighet om investeringarna görs på miljöteknik och ekologisk produktion.

Globaliseringen och den skärpta internationella konkurrensen innebär stora utmaningar för svensk industri- och tjänsteproduktion. För att möta konkurrensen är det nödvändigt att den får goda förutsättningar. Det krävs om man vill ligga i frontlinjen när det gäller teknik- och produktutveckling. Det är områden där vi kan förutse att marknaderna och exportmöjligheterna växer och kommer att fortsätta växa i framtiden.

Miljöteknik är ett sådant strategiskt område

Sverige är ett av världens främsta länder när det gäller miljöteknik, och en stor del av utvecklingen sker i Västsverige. Det räcker dock inte. Sverige måste bli världsledande, inget annat duger. De svenska företagen inom miljöteknik finns framför allt inom infrastruktur, och de svenska företagen är exportaggressiva och vana att arbeta på utländska marknader. Exporten av tekniska lösningar och produkter inom miljöområdet skulle dock kunna vara ännu större. Detta gäller även den expansiva tjänstesektorn.

Det nationella miljöteknikråd, Swedish Environmental Technology Council (Swentec), som den socialdemokratiska regeringen beslutade att

Fel! Okänt namn på

inrätta, analyserar bland annat marknaderna och ska vara en motor för satsningar på miljöteknik. Centrumet finns vid Chalmers i Göteborg. Där finns närhet till tillämpad forskning i miljö och teknik, kunskap om företagsutveckling samt internationella relationer. I Göteborg fungerar redan idag Miljöbron som en brygga mellan studenter och näringsliv. Ekocentrum som är beläget vid Chalmers är också en nationell knutpunkt, bland annat vad gäller utbildning av små och medelstora företag inom miljö och hållbar utveckling. Vi anser att det är viktigt att forskning och produktutveckling inom miljöteknik fortsätter att stödjas och att potentialen för ökad export tas till vara. Det är därför viktigt att Swentec i Göteborg under de kommande åren ges förutsättningar att fortsätta sin verksamhet.

Stockholm den 3 oktober 2012

Mattias Jonsson (S)

Catharina Bråkenhielm (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Phia Andersson (S)

Hans Hoff (S)

Peter Johnsson (S)

Urban Ahlin (S)